

πυροβολικοῦ. «Πᾶσα βολή, μ' ἔλεγον, σ' εὕρισκει ὅπου καὶ ἂν ᾗσαι· καὶ ἡ πληγωθῆς ἢ ὄχι, ἀρκεῖ καὶ αὐτὸς τῶν τεμαχίων ὁ συριγμὸς διὰ νὰ σὲ ζαλίσῃ καὶ νὰ σὲ ρίψῃ κατὰ γῆς.» Ὡραία μαρτυρία ἐξερχομένη ἀπὸ στόματος ἐχθροῦ.

ΙΣΤ'.

Ἡ οἰκία εἰς ἣν κατωκοῦμεν δὲν μᾶς ἐφαίνετο ἀξία τῶν πορθητῶν τῆς Αὐρηλίας, καὶ εἴχομεν σκοπὸν νὰ τὴν ἀλλάξωμεν, ὅταν ἀπροσδόκητόν τι ἦλθε νὰ μᾶς διδάξῃ ὅτι ἡ πρόνοια ἔχει τοὺς ἰδίους σκοπούς της. Ἐν ᾧ ἐσπέραν τινὰ ἐκαθήμεθα εἰς τὸ πενιχρὸν ἡμῶν δωμάτιον, ἀφίνοντες τὴν ἀμυδρὰν λάμψιν μικροῦ κηρίου ν' ἀντανακλᾶται ἐπὶ τῶν ποτηρίων ἅτινα ἔμενον κενὰ οἴνου, καὶ ἐμεμφόμεθα τὴν δυσμενῆ τύχην μας ἥτις εἰς τοιαύτην πόλιν, ἀντὶ νὰ μᾶς δώσῃ τοὺς δόμους τοῦ πλουσίου, μᾶς κατένειμε τὴν στέγην τοῦ πένητος, καὶ ἀντὶ οἴνου μᾶς ἐδαψίλευσεν ὄξος, εἰσέρχεται ὑπαξιωματικὸς καὶ μᾶς ἀναγγέλλει ὅτι εἰς τὸν κῆπόν μας οἱ στρατιῶται εὗρον μέγα ὑπόγειον πλήρες οἴνου, καὶ ἤρχισαν νὰ πίνωσιν ἐξ αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ δὲν ἐδύνατο νὰ τοὺς ἀναχαιτίσῃ.

Ἐπορεύθημεν ἐπομένως πρὸς τὸ ὑπόγειον, καὶ εὗρομεν αὐτὸ ἀπέραντον· χωροῦντες δ' ἀπὸ αἰθούσης εἰς αἰθουσας, καὶ πολλὰς ὑπερβάντες, δὲν ἐφθάσαμεν εἰς τὴν τελευταίαν, οὐδ' ἐβλέπομεν καὶ αὐτὴν, καὶ

πλὴν τούτου ὑπῆρχον καὶ πολλαὶ πλάγαι, ὅλαι
 πλήρεις βαρελίων, τὰ δὲ βαρέλια πλήρη οἴνου.
 Κατ' ἀρχὰς ἀπεβάλαμεν τοὺς στρατιώτας καὶ ἐ-
 θέσαμεν σκοπὸν εἰς τὴν εἰσοδὸν· ἔπειτα δ' ἀνεφέρα-
 μεν τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν ταγματάρχην, ὅστις διέταξε
 ἅ μείνωσι πρὸς τὸ παρὸν οἱ σκοποὶ, καὶ οὐδεὶς νὰ
 εἰσέλθῃ. Μετ' ὀλίγον δ' ἔφθασε καὶ ὁ κύριος τῆς ἀ-
 χανοῦς ἀποθήκης, καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι, ἂν ἐμποδίσω-
 μεν τὴν εἰς αὐτὸ εἰσβολὴν τῶν στρατιωτῶν, θὰ μᾶς
 ἔστελλεν ἐκ τοῦ καλητέρου τοῦ οἴνου. Ἡμεῖς δὲ
 τόσῳ μᾶλλον ὑπεσχέθημεν τοῦτο, καθ' ὅσον τοιαύτη
 ἦτο καὶ τοῦ ταγματάρχου ἡ προσταγή.

Ἀλλὰ μετὰ τινὰς ἡμέρας, βλέποντες ὅτι ἐπρό-
 κειτο ν' ἀναχωρήσωμεν ἐκεῖθεν, καὶ ὅτι ὁ οἶνος δὲν
 ἤρχετο, ἐμηνύσαμεν εἰς τὸν ταγματάρχην ἂν δὲν
 εἴχομεν τὴν ἄδειαν νὰ λάβωμεν οἱ ἴδιοι τὸ ὑποσχε-
 θέν. Κατ' ἐντολὴν δὲ αὐτοῦ ἐλάβομεν ἓν βαρέλιον
 Κονιάκ, καὶ ἓν Ἰσπανικοῦ οἴνου τῆς Ἀλικάντης. Πρέ-
 πει δὲ νὰ ὁμολογήσω ὅτι τὸ εὐτυχὲς τοῦτο εὔρημα
 πολλάκις ἐνίσχυσε τὰ πνεύματα ἡμῶν, ὅσάκις συνέ-
 πιπτε νὰ ἐξασθενῶσι.

Λαβόντες λοιπὸν τὸ ὑγρὸν τοῦτο λάφυρον, ἐγκα-
 τελείψαμεν νύχαριστημένοι τὴν κατοικίαν ταύτην,
 μάλιστα διότι ἐμάθομεν ὅτι μετατιθέμεθα εἰς Cha-
 teau la Mothe, παρὰ τὴν Αὐρηλίαν, τὸ δὲ ὄνομα
 αὐτὸ μᾶς ὑπέσχετο πολυτελὲς κατάλυμα.

Καὶ τῷ ὄντι, ἀφ' οὗ διέβημεν τὸν Λείγηρα (Loire)
 ἐπὶ λαμπρᾷ γεφύρᾳ, μετὰ μικρὰν ὁδοιπορίαν ἐφθά-

σαμεν εἰς τὴν πλουσίαν ἑπαυλιν τοῦ κυρίου de la Mothe. Καὶ ὁ ἴδιος μὲν δὲν ἦτον ἐκεῖ· εἶχεν ὁμῶς ἀφήσει τὰ πάντα εἰς τὴν θέσιν των, καὶ κλίνας ἐχούσας χρυσοκέντητα τὰ καλύμματα, καὶ ὕλην δι' ἄριστα δεῖπνα.

Ἐννοεῖται ὅτι τὸ τελευταῖον τοῦτο κεφάλαιον ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἡμῶν μέριμνα, καὶ μᾶς παρετέθη μικρὸν πρόγευμα μέχρις οὗ τοῦ γεῦμα ἐτοιμασθῇ. Ἀλλὰ... τί τοῦτο; Ἡ σάλπιγξ; Ἀκούομεν καλῶς;... Ναὶ, εἶναι τὸ ἀνακλητήριον!.. Ἀφίνομεν λοιπὸν ἀτελὲς τὸ καλὸν πρόγευμα, καὶ λαμβάνοντες σχεδὸν ὁλόκληρον τὴν πεῖνάν μας πάλιν μεθ' ἡμῶν, ριπτόμεθα εἰς τοὺς ἵππους καὶ ἐπιστρέφομεν πρὸς τὴν Αὐρηλίαν, καὶ ἀπὸ ῥυτῆρος τρέχοντος διευθυνόμεθα ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὁχθῆς τοῦ Λείγηνρος πρὸς τὸ Blois.

Τοῦτο ἦτον σκληρόν. Καὶ οἱ τριακόσιοι Σπαρτιαῖται μετὰ τοῦ Λεωνίδου εἶχον φάγει εἰς τὰς Θερμοπύλας. Βεβαίως ἤξευρον ἐκεῖνοι ὅτι τὸ νὰ τρώγῃ τις σίδηρον ἔχων κενὸν τὸν στόμαχον δὲν εἶναι ὑγιές· πολλῶ δὴ μᾶλλον τώρα, ὅτε αἱ σφαῖραι τῶν ὀβουζίων κατήντησαν τόσον μεγάλαι! Μία δὲ ἰδέα ἔμενε νὰ μᾶς παρηγορῇ, ὅτι εἶχέ τις πάντοτε νὰ δαγκάσῃ τὸ χόρτον καὶ τὴν κόνιν, ὡς λέγει ὁ Ὅμηρος, ἂν ἦτον ἀνάγκη, ἢ νὰ ὑπάγῃ νὰ δειπνήσῃ εἰς τὰ Ἡλύσια.

Περὶ τὸ ἐσπέρας δὲ, χωρὶς ν' ἀπαντήσωμεν Γάλλους, ἐφθάσαμεν εἰς Beaugency, πόλιν ἐπὶ τοῦ Λείγηνρος. Ἐκεῖ δὲ εἶδομεν τοὺς Βαυκροὺς ἐπιστρέφοντας ἐκ τῆς μάχης, καὶ ἐψιθυρίζετο μεταξὺ τῶν

Πρώσσων ὅτι δὲν εἶχον δείξει εἰς τοὺς Γάλλους ὅ-
την δραστηριότητα ἡμεῖς ἐδεικνύομεν, καὶ ἐπιστεύετο
ὁ τοιοῦτον, διότι οἱ Πρώσσοι λέγουσιν αὐτοὺς κα-
τητέρους χωρικοὺς παρὰ στρατιώτας. Ἐν τούτοις οἱ
αὐστυχεῖς εἶχον πολεμήσει δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, καὶ
εἶχον πάθει πολλά. Φθάσαντες δ' εἰς Beaugency,
εὗρον τὰ πυροβόλα ἡμῶν κλείοντα ἐντελῶς τὴν ὁ-
δὸν, καὶ ἀλλήλως κωλυόμενοι, οὐδ' αὐτοὶ οὐδ' ἡμεῖς
ἐδυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν.

Ἐπειδὴ ὅμως ἔπρεπε νὰ εὑρεθῇ διέξοδος, ἐστά-
θημεν ἡμεῖς, καὶ ἤρχισαν αὐτοὶ ἀνὰ εἰς νὰ διέρχων-
ται διὰ τῶν κανονίων, καὶ οὕτω μόλις περὶ τὸ με-
σονύκτιον ἐδυνήθημεν καὶ ἡμεῖς νὰ κινηθῶμεν, καὶ
στραφέντες περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς
μικρὸν καὶ μὴ πολὺ ἀπέχον χωρίον.

Οὐδὲν ἀπαυδεῖ τοσοῦτον, ὅσον τὸ νὰ μένη τις ἐπὶ
ῥας ὀλοκλήρους ἐπὶ τοῦ ἵππου χωρὶς νὰ δύναται
νὰ κινηθῇ. Τὰ νεῦρα ἡμῶν τότε κατήντων τοσοῦτον
εὐαίσθητα, ὥστε καὶ ὁ ἐλάχιστος κρότος ἀπετέλει
καὶ ἐπὶ τοῦ σώματος καὶ ἐπὶ τοῦ νοῦς δυσάρεστον
αἴσθησιν, καὶ πυρετὸς ἐπήρχετο, καὶ κατελάμβανε
τὰς κεφαλὰς καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, οἵτινες ἔκαιον.
Ποσάκις εὑρέθημεν εἰς τὴν αἰσθητικὴν ταύτην κατὰ-
στασιν, καὶ πόσον ὑπεφέραμεν! Ἡ μόνη θεραπεία
συνίστατο εἰς καλὸν ὕπνον μιᾶς νυκτός.

Τὸ χωρίδιον εἰς ὃ κατελύσαμεν ἐκαλεῖτο Aunay·
εἰς ἡμᾶς δὲ τοὺς ἀξιωματικοὺς πάντας ὁμοῦ ἐδόθη
μεγάλη τις ἔρημος οἰκία εἰς αὐτὸ κειμένη. Ὁ οἰκο-

δεσπότης αὐτῆς εἶχε τὴν κακίαν καὶ τὴν ἀνοησίαν νὰ κλειδώσῃ τὴν θύραν, ὥστε ἠναγκάσθημεν διὰ τῆς βίας καὶ δι' οὐκ ὀλίγων προσπαθειῶν ν' ἀνοίξωμεν τὴν μεγάλην πύλην τῆς εἰσόδου. Ἀλλ' ἡ θύρα τοῦ δωματίου ἦτον ἰσχυρά, καὶ ἀντέστη ἐπὶ πολὺ. Μέχρι τέλους ὅμως ἐνέδωκε καὶ ἐθραύσθη τὸ κάτω τέταρτον αὐτῆς, καὶ ἠναγκαζόμεθα ἡμεῖς ὡς σκώληκες νὰ εἰσέρπωμεν διὰ τῆς ὀπῆς ταύτης.

Εὐτυχῶς ὅμως εἰς τὸ δωμάτιον τοῦτο εἶχον ἐναποτεθῇ καὶ ἐφυλάττοντο τὰ στρώματα τῆς οἰκίας, ὥστε ὠφελήθημεν ἐξ αὐτῶν, εὖρομεν ἀνάπαυσιν ὑπὲρ τὴν συνήθη, καὶ ἐκοιμήθημεν ὀνειρευόμενοι τὰς καλὰς κλίνας καὶ τὸ ἐκλεκτὸν δεῖπνον ᾧ θὰ εἴχομεν ἐὰν εἴχομεν μείνει ἐν Chateau la Mothe.

IV.

Τὴν δ' ἐπιούσαν ἐβαίνομεν βραδέως καὶ ἡσύχως, διερχόμενοι αὖθις διὰ τοῦ Beaugency, ὅτε αἰφνης ῥαγδαῖος πυροβολισμὸς ἐξερράγη ἐμπρὸς ἡμῶν. Καὶ τοῦτο μὲν δὲν ἦτο τίποτε ξένον, ἀλλὰ τὸ πάσης ἡμέρας καὶ πάσης στιγμῆς ἄκουσμα. Ἀλλ' ὅταν καὶ ἡ ἡμετέρα σάλπιγξ ἀνέκρουσε τὸ πολεμιστήριον, τότε ὅλα τὰ βλέμματα ἀντεφλέχθησαν, διότι ἤρχετο καὶ ἡ ἐδική μας σειρά νὰ κατέλθωμεν πάλιν εἰς τὸν χορόν. Ὁρέξαμεν δὲ εἰς ἀλλήλους τὰς χεῖρας, ὡς συνηθίζεται, ἵνα εὐχηθῶμεν κατευόδιον εἰς ὃν τινα ἐξ ἡμῶν ἤθελεν ἀπέλθει διὰ τὴν μεγάλην ὁδοιπο-